

Ольга Комар
(Умань, Україна)

Педагогіка
(Сучасні методи викладання.)

СУЧАСНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

На сьогоднішній день стрімко зростає інтерес до проблем етнопсихологічного характеру, які розглядають мову як відображення соціокультурної дійсності, що робить необхідним вивчення цілісної картини світу, присутньої в культурних традиціях, як свого, так і народу, мова якого вивчається.

Сучасними відповідями на запитання, чому навчати і як навчати, займаються такі галузі як методика та дидактика навчання іноземних мов, зосереджуючись на дослідженнях, аналізі співвідношення мови, мовлення та мислення, комунікативного та когнітивного в мові.

Інноваційні явища, що сприяють ефективній діяльності педагога в сучасних умовах, обумовлюють перехід від парадигми знань педагогічного процесу до особистості, від загальних до інтерактивних методів навчання.

Необхідність пошуку шляхів інтенсифікації використання інноваційних методів навчання англійської мови, в умовах постійних змін реалій сучасного суспільства і його активного розвитку обумовлюють актуальність статті.

Проблема навчання іноземної мови потребує системного аналізу мовленнєвої діяльності з психолінгвістичної, лінгвістичної та психологічної точки зору. Традиційні методи навчання передбачають засвоєння знань у штучно створених ситуаціях, внаслідок чого, студент не бачить зв'язку між предметом, що вивчається і своєю майбутньою професією.

Найбільш ефективним методом розвитку мислення студентів є імітаційне моделювання. Схожий підхід у навчанні забезпечує імітацію елементів професійної діяльності, її найважливіших рис. Застосування його на заняттях з іноземної мови дає можливість для формування навичок та вмінь комунікації, розвиває звичку до самоконтролю, сприяє реальній підготовці до майбутньої діяльності і життя в суспільстві в цілому, допомагає зробити заняття англійської мови більш живими, цікавими, змістовними, дають можливість студентам частіше висловлювати власні думки, виражати почуття, давати оцінку, тобто мислити іноземною мовою.

В якості прийомів, що забезпечують підвищення професійної направленості вивчення іноземної мови, можуть виступати: мовлення – діалог на тему спеціальності, прочитану іноземною мовою, аналіз соціальних і професійних ситуацій, виконання творчих завдань, ігрові ситуації, вікторини.

Ефективне використання інноваційних технологій з метою підвищення професійної направленості вивчення іноземної мови, як показує практика, найбільш помітне, коли вони застосовуються в системі занять, забезпечуючи при цьому оволодіння цілим комплексом умінь, які в подальшому можна буде використати у реальному житті [1; 19].

А тепер перейдемо до розгляду сучасних методів навчання іноземної мови, спрямованих на більш ефективний розвиток особистості та адаптацію (соціальну та професійну) в межах швидко розвиваючого суспільства.

Багатогранний метод.

Сучасний багатогранний метод бере свій початок від “Клівлендського плану”, розробленого в 1920 році. Його основні принципи наступні:

1. Іноземну мову не можна вивчити за допомогою механічного зазубрювання, таким чином потрібно звести до мінімуму тренувальні вправи на користь спонтанного висловлювання.

2. Мова тісно пов’язана з культурою, тобто знання культури передаються в процесі вивчення мови через автентичні мовні матеріали.

3. Кожне заняття повинно будуватися навколо єдиної цілі, ті, хто навчаються на занятті повинні засвоїти певну окрему одиницю навчального матеріалу.

4. Граматика і лексика подаються невеликими порціями у визначеній логічній послідовності: кожне наступне заняття повинне збільшувати вже наявний активний мінімум.

5. Всі чотири види мовленнєвої діяльності мають бути присутні в процесі навчання мови.

6. Навчальний матеріал представлений великими діалогами з вправами зразка “запитання – відповідь”.

Як правило, тексти, які пропонуються для вивчення даного метода, дають гарне уявлення про культуру країни, мова якої вивчається. Однак роль викладача обмежує можливість творчого застосування студентами вивченого матеріалу в ситуаціях спілкування один з одним [3; 45].

Метод фізичної реакції.

Метод базується на двох основних пунктах: навички сприйняття усного мовлення повинні передувати розвитку усіх інших навичок; мовлення на занятті спочатку обмежується поняттями – фразами There is \ There are.... here\there.

Метод не застосовується для навчання читанню і письму, об’єм мовного матеріалу, що засвоюється під час навчання за цим методом є недостатнім для вільного володіння мовою в щоденному спілкуванні.

Природний метод.

Відповідно до цього методу, метою навчання є досягнення тими, хто навчається, середнього рівня володіння мовою. Педагог не звертає увагу на помилки в мовленні студентів, так як вважає, що це може стати перешкодою для розвитку мовленнєвих навичок. Продуктивний період починається з моменту, коли пасивний лексичний запас студентів налічує 500 слів.

З точки зору педагогіки, головними складовими інноваційного підходу до навчання іноземної мови виступає діяльнісний підхід. В його основі – уявлення про те, що розвиток особистості, а також міжособистісні відносини студентів залежать від мети, змісту та цілей соціально важливої діяльності [2; 246]

Активне навчання.

Перш за все направлене на необхідність вирішення проблемних ситуацій, з якими мають справу в реальному житті студенти. Цей метод має на меті організацію розвитку, самоорганізацію та саморозвиток особистості, тобто, особа, що навчається, сама є творцем своїх знань. Активне навчання, безумовно, є пріоритетним на сучасному етапі навчання мови. Адже ефективне управління навчально-пізнавальною діяльністю можливе лише за активної розумової діяльності тих, хто навчається.

В свою чергу викладання іноземної мови з використанням інноваційних технологій передбачає введення ряду психологічних підходів: когнітивний, позитивний, емоційний, мотиваційний, оптимістичний, технологічний.

Викладання іноземної мови з використання мережі Internet

Використання ІКТ на заняттях з іноземної мови розпочалося не так давно, однак зараз, інтернет - технології є ефективним фактором для розвитку мотивації до навчання серед студентів. Заняття за комп'ютером в більшій мірі проходять в неформальній обстановці ,тому цей вид роботи користується попитом серед студентів.

Перспективи використання ІКТ в наш час достатньо великі, вони можуть включати в себе:

- Листування з представниками англомовних країн за допомогою електронної пошти;
- Участь в міжнародних конференціях, вебінарах, конкурсах;
- Створення та розміщення в мережі сайтів та презентацій, вони можуть бути створені самостійно або в співпраці з викладачем [2; 328]

Як показує педагогічний досвід, робота над створенням Інтернет – ресурсів цікава своєю новизною, актуальністю, креативністю. Організація пізнавальної діяльності студентів у групах дає можливість проявляти свою активність кожному.

Проте слід відмітити, що інформаційні технології, ІКТ не є панацеєю на шляху до підвищення мотивації і самостійності студентів в процесі вивчення мови. Для досягнення максимального ефекту навчання необхідно використовувати різні медіа та освітні ресурси.

Цікавим методом навчання іноземної мови є створення “мовного портфеля”, що являє собою пакет робочих матеріалів. Такий набір матеріалів дає можливість студенту та викладачу згідно результату навчальної роботи проаналізувати та оцінити об’єм роботи та рівень своїх досягнень.

Загалом, мовний портфель є гнучким навчальним інструментом, який може бути адаптованим до будь-якої навчальної ситуації. Однією з важливих переваг мовного портфеля є можливість для студента самостійно відслідковувати свою динаміку оволодіння мовою протягом певного часу. В окремих ситуаціях, роботу того, хто навчається за матеріалами портфеля, можна порівняти з роботою з особистим (індивідуальним) навчальним засобом[1; 19].

Завдання розвитку, вдосконалення, оптимізації методів навчання іноземних мов завжди залишалось однією з найактуальніших проблем освіти. Проведені дослідження в цій галузі показали, що навчання іноземних мов неможливе без інноваційної складової. В розрізі сучасних вимог до цілей навчання іноземної мови змінюються статуси викладача та студента, які переходять від схеми “викладач - студент” до технології особистісно-орієнтованого навчання.

Література:

1. Голуб І. Ю. Використання ситуацій міжкультурних непорозумінь для формування соціокультурної компетенції студентів на заняттях з іноземної мови / І. Ю. Голуб // Іноземні мови. – 2011. – № 4. – С. 18–20.
2. Рахманова М.В. Основные направления в методике преподавания иностранных языков в XX вв. / М.В. Рахманова. - М., 1972. – 376с.
3. Widdowson, H.G. 1979. Directions in the teaching of discourse. The Communicative Approach to Language Teaching. Ed. by Brumfit, C.J., Johnson K. Oxford University Press: Oxford, с. 49-60.

Комар Ольга Сергіївна

0631786186

zelenkoolga87@ukr.net

Уманський державний педагогічний університет

імені Павла Тичини

викладач кафедри іноземних мов

(сертифікат потрібний)